

Uluslararası E-Atık Günü – 13 Ekim 2018

2018 yılında dünya çapında 50 milyon ton e-atık üretileceği tahmin edilmektedir. Bunların yarısı bilgisayarlar, ekranlar, akıllı telefonlar, tabletler ve televizyonlar gibi kişisel cihazlardır, geri kalanı ise daha büyük ev aletleri ve ısıtma ve soğutma ekipmanındır.

Küresel e-atığın sadece% 20'si her yıl geri dönüştürülmektedir, yani 40 milyon tonluk e-atığın ya depolama sahasına yerleştirilmesi, yakılması ya da yasa dışı ticaretinin yapılması anlamına gelmektedir. Bu durum ciddi sağlık, çevre ve toplumsal sorunlara neden olmaktadır.

E-atık geri dönüşümünde dünyaya öncülük eden Avrupa Birliği'nde bile, e-atıkların sadece% 35'i resmi olarak toplanmakta ve geri dönüştürülmektedir ve kamu bilincinin olmaması, ülkelerin elektronik cihazlar için dairesel ekonomiler geliştirmesini engellemektedir.

Bu bağlamda, Uluslararası E-Atık Günü, WEEE Forumu tarafından dünya genelinde **21 farklı ülkede 27 kar amacı gütmeyen e-atık şirketinin** desteği ile geliştirilmiştir. E-atık geri dönüşüm oranını yükseltmek ve tüketicileri e-atıklarının geri dönüştürmeye teşvik etmek için, Uluslar arası E-Atık Günü etkinlikleri düzenlenmeye başlanmıştır.

İlk Uluslararası E-Atık Günü bu yıl düzenlenecektir! Bu heyecan verici girişim, **13 Ekim 2018'de** Avrupa'da ve küresel olarak WEEE Forumu ve üyeleri arasındaki kapsamlı işbirliği sayesinde gerçekleşecek. Uluslararası E-Atık Günü, e-atık sorunları ve e-atık toplama ve geri dönüşümü konusunda farkındalık yaratmaya odaklanacak.

E-Atık Nedir?

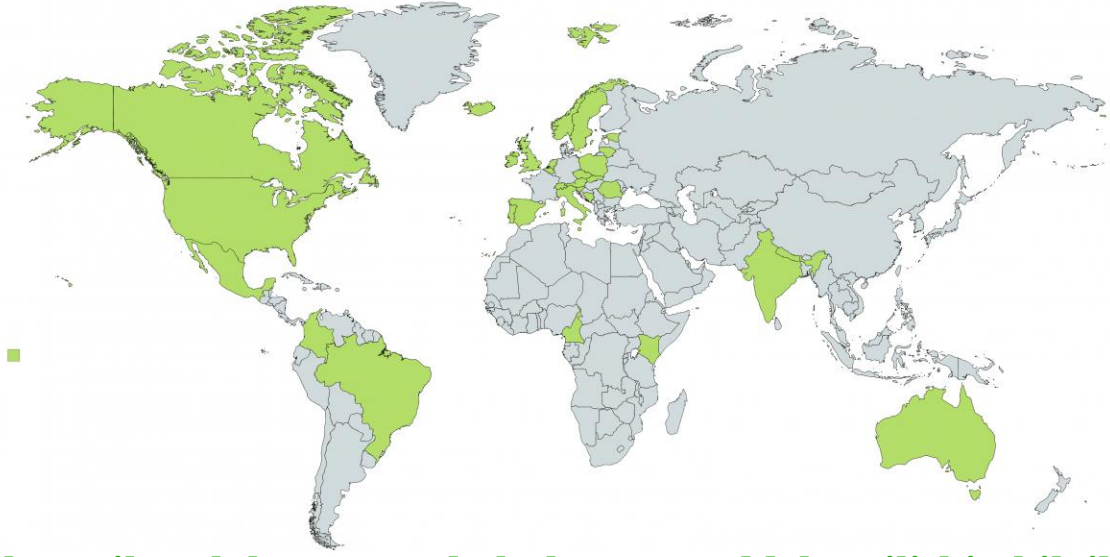
Elektronik atık veya kısaca e-atık kullanım ömrünü tamamlamış elektrikli ve elektronik cihazlardır.

Elektronik atıklar; kırılmış, hasar görmüş, demode olmuş veya kullanım ömrünü tamamlamış, içerdiği ağır metaller ile atıldığında doğayı kirleten elektronik eşyaların genel bir ifadesidir.

Bu atıkların çoğu tehlikeli atıklar kapsamında değerlendirilirler. Elektronik atıklar bünyelerinde 1000'den fazla madde içerir. Bünyelerinde barındırdıkları insan sağlığına ve çevreye zararlı maddeler (ağır metaller) nedeniyle dünya için her geçen gün büyüyen bir sorun olmaktadır.

Bilgisayar, televizyon, kablosuz iletişim araçları, ses ve görüntü kayıt cihazları, fotokopi makineleri, cep telefonları, yazıcılar, kablolar, ekranlar, DVD, MP3, x-ray cihazları, mikrodalga cihazlar, diğer beyaz eşya grubundaki ürünler, küçük ev aletleri, tıbbi cihazlar vb. birçok türde ürünler bu gruba girmektedir.

Elektrik ve elektronik endüstrisi dünyanın en büyük ve hızla büyüyen üretim sanayisi olması nedeni ile satın alınan elektronik aletlerin çok çabuk modası geçmektedir. Bu durum çok fazla miktarda elektronik ürünlerin tüketilerek beraberinde e-atıkların ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Elektronik atık kapsamında bulunan maddelere ilişkin bilgiler:

- Bir televizyonun tüpü (CRT) yaklaşık 2-4 kg kurşun ihtiva eder.
- Toprak dolgusundaki Pb, Cd, ve Hg gibi ağır metallerin %40'tan fazlasının elektronik alet atıklarından geldiği bilinmektedir.
- Bir bilgisayar ekranı ağırlığının %4-6'sı kadar kurşun içerir.
- 10 gram kurşun 25.000 ton toprağı kirletmekte ve 200.000 litre suyu kullanılamaz hale getirmektedir.
- 1 floresanın içerisinde bulunan cıva 30.000 litre suyu tamamen kullanılamaz duruma sokar.
- Çinkonun 20 yıl, kurşunun 22 yıl, bakırın 30 yıl, petrolün 40 yıl, doğalgazın 50 yıl, kromun 127 yıl içinde tükeneceği hesaplanmıştır.
- **Cıva**, beyinde ve böbreklerde hasarlara yol açar. **Baryum**, kalp ve karaciğer hastalıklarına, kas zayıflıklarına sebep olur. **Berilyum**, akciğer kanserine yol açar zehirlidir. **Krom**, genetik hasarlara ve alerjik bronşite neden olur. **Kobalt**, radyoaktiftir. **Kurşun**, sinir sistemi, dolaşım sistemi ve üreme sisteminde hasarlara yol açar. **Kadmiyum**, böbrekleri tahrip ederek kemiklerin kırılgan hale gelmesine neden olur.
- Telefonlar ve pilleri kadmiyum, kurşun, berilyum gibi toksik maddeler içermektedir. Bir cep telefonu yarı olimpik bir havuz büyüklüğündeki su kütlesinin kirlenmesine sebep olur.
- Cep telefonları ve içindeki elektronik kartlar geri dönüşüme tabi tutulduğunda altın, gümüş, bakır, paladyum gibi değerli metaller açığa çıkar.
- LCD ekranlar cam katmanlarının arasına gömülen sıvı kristallerden oluşur ve cıva gibi zehirli maddeler içerir.
- Bir cep telefonu geri dönüşümünden elde edilen enerji tasarrufu, bir televizyonu 3 saat çalıştırabilir güçtedir.

E-Atık geri dönüşümü nasıl yapılır?

Elektronik atık üretim kaynakları göz önüne alındığında tüm dünyada yıllık 50 milyon ton e-atık olduğu tahmin edilmektedir. Türkiye’de kişi başına düşen e-atık miktarının yıllık 4 kg olduğu tahmin edilmektedir. Ülkelerin gelişmişlik durumu ve kişi başı geliri e-atık miktarının başlıca belirleyicilerindedir. Çevre bakanlığı 2012 yılı verilerine göre ülkemizde yılda 537.000 ton e-atık ortaya çıkmaktadır. Ülkemizde ortaya çıkan e-atığın sadece %7-10'u lisanslı tesislerde geri dönüştürülmektedir.

E-atıkların geri kazanımının süreci temel itibariyle diğerlerine benzemektedir. Ama atık çeşitliliğinden ve daha üst seviye olmasından dolayı aşamalar biraz daha meşakkatlidir.

- 1) Öncelikle tüm elektronik atıklar tesise getirilir ve monitörler, aydınlatma cihazları, lambalar gibi belli başlı kateogrilere ayrılırlar. Bunların dışında kalan “tanımsız” atıklar da geri dönüşümü yapılmak üzere ayrı bir alanda toplanır.
- 2) Ayrılmış olan lambalar, monitörler, vs. e-atıklar geri dönüşümlerine devam edilmesi için ilgili kuruluşlara gönderilir. Tüm bu atıkların işe yaramaz kısımları imha edildikten veya değerlendirildikten sonra elde edilen plastik, bakır, demir, vs. malzemeler işleme alınır ve çeşitli yöntemlerle geri kazandırılır. Yani elektronik geri dönüşüm aslında başlı başına bir çeşit değil; yapısında birçok farklı malzeme bulunduran elektronik aygıtların bileşenlerine ayrılmasını ve bu hammaddelerin geri dönüştürülmesini sağlayan bir geçiş aşamasıdır.

E-WASTE AROUND US

Schools:

- 2nd Primary School of Nea Erythraia, Greece
- Osnovna škola Vladimira Nazora Pribislavec, Croatia
- 2ο ΓΕΛ Ιωαννίνων Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, Greece
- 8ο ΔΙΜΟΤΙΚΟ ΚΙΦΙΣΣΙΑΣ, Greece
- 8th New filadelfeia Primary school, Greece
- I.C. "Sante Giuffrida", Italy
- ICS Valle del Conca, Italy
- IES Escultor Juan de Villanueva, Spain
- Escola Sant Jordi, Spain
- IES FRANCESC RIBALTA, Spain
- IES Francisco Salzillo, Spain
- JU OS"Osman Nakaš", Bosnia and Herzegovina
- Palatul Copiilor , Romania
- Tekkeköy İmam Hatip Ortaokulu, Turkey
- Aydın 100. Yıl Atatürk Ortaokulu, Turkey
- Основна школа "Вожд Карађорђе", Serbia

More : <https://twinspace.etwinning.net/71973/home>

